
Πληροφορίες:
Δήμητρα Μυτιληναίου (τηλ.: 2131306803)
Δημήτριος Βερέμης (τηλ.: 2131306822)
e-mail: equality@synigoros.gr

Φαρμακευτικός Σύλλογος ***
Υπόψη: Προέδρου, ***
e-mail: ***

Θέμα: Άμεση διάκριση λόγω ηλικίας στην από 05.09.2024 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την πρόσληψη τριών υπαλλήλων γραφείου

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ο Συνήγορος του Πολίτη έγινε αποδέκτης αναφοράς στις 10.09.2024 (αριθμός φακέλου υπόθεσης ***), με αντικείμενο την από 05.09.2024 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του φορέα σας για την πρόσληψη τριών υπαλλήλων γραφείου, στην οποία τέθηκε ως ανώτατος ηλικιακός περιορισμός το 35^ο έτος της ηλικίας. Συγκεκριμένα, στην εν λόγω πρόσκληση, μεταξύ των απαιτούμενων προσόντων ορίστηκε ότι οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν «*Ηλικία έως 35 ετών*». Ο Συνήγορος του Πολίτη εξετάζει την ανωτέρω αναφορά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές έχουν καθοριστεί με τις διατάξεις των Ν. 3094/2003, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και Ν. 4443/2016.

Αναφορικά με τον καθορισμό ανώτατων ηλικιακών ορίων, ως όρων πρόσβασης στην απασχόληση, θα θέλαμε να σας γνωρίσουμε τα εξής:

Με τον Ν. 4443/2016, ο οποίος αντικατέστησε τον προϊσχύοντα Ν. 3304/2005 και ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο τις διατάξεις των Οδηγιών 2000/43/EK & 2000/78/EK, θεσπίστηκε το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, **ηλικίας**, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στο πεδίο εφαρμογής και κατά τους ορισμούς του εν λόγω νόμου, **στον ιδιωτικό, τον δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα**. Παράλληλα, με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 4443/2016, ο Συνήγορος του Πολίτη ορίστηκε φορέας παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού.

Με το άρθρο 2 του ιδίου νόμου, απαγορεύτηκε κάθε μορφή διάκρισης για καθέναν από τους προαναφερόμενους λόγους, είτε **άμεσης** είτε **έμμεσης**. Η απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης εφαρμόζεται, καταρχήν, **σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης**, που μεταξύ άλλων, καταλαμβάνει και «*α) τους όρους πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας...*» (άρ. 3 παράγρ. 1 περίπτ. α. του Ν. 4443/2016).

Θεμιτή παρέκκλιση από την γενική αρχή απαγόρευσης των ηλικιακών διακρίσεων, επιτρέπεται μόνον όταν δικαιολογείται ειδικώς η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε

χαρακτηριστικό που συνδέεται με την ηλικία. Συγκεκριμένα, κατά το άρ. 4 παράγρ. 1 του Ν. 4443/2014, δεν συνιστά ανεπίτρεπτη διάκριση η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό σχετικό με τους λόγους διάκρισης του άρ. 1 του ιδίου νόμου, το οποίο λόγω της φύσης ή του πλαισίου των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων αποτελεί **ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση** και εφόσον **ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη** (άρ. 4 παράγρ. 1 του Ν. 4443/2016). Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αιτιολογείται ειδικά το τυχόν τιθέμενο ηλικιακό όριο, και από την αιτιολογία αυτή, πρέπει να προκύπτει ότι η θέσπιση ανώτατου (ή κατώτατου) ορίου ηλικίας για την πρόσβαση σε συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα υπαγορεύεται από θεμιτό σκοπό, είναι εύλογη και αναγκαία και συνιστά ουσιαστική και καθοριστική προϋπόθεση, λόγω της φύσης των συγκεκριμένων καθηκόντων ή λόγω του πλαισίου εντός του οποίου αυτά ασκούνται. Περαιτέρω, με βάση τη διάταξη του άρ. 6 παράγρ. 1 του ιδίου νόμου, η ειδικώς αιτιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας δεν συνιστά διάκριση, εφόσον προβλέπεται στον νόμο προς εξυπηρέτηση σκοπών της πολιτικής της απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης, τα δε μέσα επίτευξης των στόχων αυτών είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Προκειμένου, όμως, να είναι δυνατή η διαπίστωση του κατά πόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, απαραίτητη είναι η ύπαρξη ειδικής αιτιολόγησης, που θα τεκμηριώνει την δικαιολογημένη παρέκκλιση από την γενική αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων. Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του ως φορέας προώθησης και παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ενιαία στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα (άρ. 14 του Ν. 4443/2016) έχει ως αποστολή και την διερεύνηση του κατά πόσον, διατάξεις ή όροι που εισάγουν ανώτατα ηλικιακά όρια έχουν βασιστεί σε ειδική αιτιολόγηση, όπως αυτή απαιτείται κατά τον νόμο.

Σε πολλές περιπτώσεις που έχει εξετάσει ο Συνήγορος του Πολίτη με αντικείμενο τη θέσπιση ανώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, έχει διαπιστώσει ότι η ηλικία συνδέεται, συχνά στερεοτυπικά, με φυσικά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερες σωματικές ικανότητες που θεωρείται ότι συναντώνται μόνον σε νεαρότερα άτομα, χωρίς μάλιστα να προκύπτει ότι τέτοιες ικανότητες είναι αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων των συγκεκριμένων θέσεων. Λαμβανομένης, πάντως, υπόψη και της συναφούς νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ιδιαίτερες σωματικές ικανότητες και η φυσική αντοχή των υποψηφίων έχουν, καταρχήν, θεωρηθεί αναγκαία προσόντα για την άσκηση ειδικών καθηκόντων στα σώματα ασφαλείας, ιδίως όταν ο επιδιωκόμενος στόχος είναι η διασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των εν λόγω υπηρεσιών αλλά και η διατήρηση ενός σταθερά επαρκούς αριθμού υπαλλήλων για την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών για ικανό χρονικό διάστημα.¹ Είναι πάντως σημαντικό να επισημανθεί ότι το ΔΕΕ υιοθετεί μια εξαιρετικά αυστηρή προσέγγιση στις περιπτώσεις που ανώτατα όρια ηλικίας καθορίζονται ως όρος για την πρόσβαση σε επαγγελματικές δραστηριότητες και καθήκοντα και αποδέχεται παρεκκλίσεις από τη γενική αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων, μόνον όταν πληρούνται οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις.

Η επίμαχη Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του φορέα σας για την πρόσληψη τριών υπαλλήλων γραφείου, θέτει το κριτήριο της ηλικίας των υποψηφίων ως προϋπόθεση πρόσληψης, αποκλείοντας αυτοδικαίως όλους τους ενδιαφερόμενους άνω των 35 ετών. Ωστόσο, ο περιορισμός αυτός δεν φαίνεται να αντιστοιχεί σε χαρακτηριστικό ουσιώδους και καθοριστικής σημασίας για την άσκηση των καθηκόντων των προς πλήρωση θέσεων εργασίας

¹ Βλ. υποθέσεις C-229/2008 *Wolf*, C-258/2015 *Sorondo* και C-416/2013 *Vital Perez*.

και για τον λόγο αυτό, ενδέχεται να συνιστά **παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω ηλικίας**.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη θα ήθελε να σας επισημάνει ότι ο υπό εξέταση ηλικιακός περιορισμός εισάγει άμεση διάκριση και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να αιτιολογηθεί ειδικώς και επαρκώς, προκειμένου να θεωρηθεί σύννομος. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που πράγματι κρίνετε ότι η ηλικία αποτελεί ουσιώδες προσόν για την άσκηση των καθηκόντων της συγκεκριμένης ειδικότητας διοικητικού υπαλλήλου, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τους ακριβείς λόγους, τον σκοπό που εξυπηρετεί και με ποιόν τρόπο πληρούται η αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή, γιατί η ηλικία είναι το μοναδικό κριτήριο που διασφαλίζει την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου από τον Φαρμακευτικό Σύλλογο *** σκοπού. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστούν τα ακριβή καθήκοντα που θα κληθούν να ασκήσουν οι προσλαμβανόμενοι υπάλληλοι γραφείου, καθώς δεν καθίσταται προφανής ή αυτονόητη η σύνδεση της άσκησης καθηκόντων διοικητικής φύσεως με την ηλικία. **Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, παρακαλούμε να επανεξετάσετε τον συγκεκριμένο όρο της πρόσκλησης και να προβείτε σε απαλοιφή του.**

Τέλος, με αφορμή το παρόν έγγραφο, επιτρέψτε μου αξιότιμε κ. Πρόεδρε να σας ενημερώσω ότι ο Συνήγορος του Πολίτη ως εθνικός φορέας αρμόδιος για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των προκαταλήψεων που τις τροφοδοτούν, αναλαμβάνει πρωτοβουλία σειράς παρεμβάσεων με στόχο την εξοικείωση του ευρύτερου κοινού με τις σχετικές προβλέψεις της νομοθεσίας και την εμπέδωση της αξίας της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών σε όλους –εργοδότες, εργαζόμενους και μεσάζοντες.

Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου, ιδιαίτερα κρίσιμος είναι ο ρόλος των Σωματείων και των Συλλόγων που εκπροσωπούν τις επιχειρήσεις της χώρας, φορείς οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν με το κύρος τους τους επιχειρηματίες εργοδότες, κατά την επιλογή υπαλλήλων. Θεωρώντας ότι ο Φαρμακευτικός Σύλλογος *** θα μπορούσε να συμβάλει καθοριστικά στην ανωτέρω προσπάθεια, ο Συνήγορος του Πολίτη ζητά τη συνδρομή σας για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μελών σας, σχετικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση και την εργασία.

Προσβλέποντας στην συνεργασία σας και αναμένοντας την κατά το δυνατόν συντομότερη ανταπόκρισή σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με τιμή,

Καλλιόπη Λυκοβαρδή
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Γραφείο Περιφερειάρχη ***

e-mail: ***

Αναφερόμενη